

ŽÁKY TECHNICKÝCH OBORŮ MOTIVUJE ZÁJEM O OBOR, VÝHLED NA DOBRÉ UPLATNĚNÍ A NOVĚ TAKÉ STIPENDIA

Praha, 12. ledna 2017

Zájem o obor je podle výzkumu Přechod absolventů středních škol na trh práce nejsilnějším motivačním prvkem při výběru oboru, jak u vyučených, tak u maturantů, a to také v technických oborech. Maturanti jsou přitom s volbou oboru spokojeni více než vyučení, kteří by zpětně dali přednost oborům s lepším uplatněním na trhu práce, zejména s lepším platovým ohodnocením. Výzkum zpracoval analytický tým Národního ústavu pro vzdělávání.

Čerství absolventi patří ke skupinám, které jsou nejvíce ohroženy vysokou nezaměstnaností. Jejich úspěch na pracovním trhu závisí kromě širších ekonomických podmínek zejména na úrovni jejich vzdělání, vystudovaném oboru a situaci v regionu, kde práci hledají.

Z analýz, které Národní ústav pro vzdělávání (NÚV) zpracoval v roce 2016, vyplývá, že mezi kategoriemi i jednotlivými skupinami oborů panují výrazné rozdíly, a to jak z hlediska motivace žáků ke studiu a jejich vztahu k oboru, tak co se týče subjektivního hodnocení studia i ochoty pracovat v oboru. Šetření přitom zahrnovalo jak žáky posledních ročníků středních odborných škol (2905 respondentů), tak absolventy šest let od ukončení studia (891 respondentů).

„Pro výběr technických oborů (strojírenství, stavebnictví, elektrotechnika, informatika) jsou žáci jak na úrovni učebních, tak maturitních oborů motivováni očekáváním snadného uplatnění na trhu práce a dobrého finančního ohodnocení – například v učebních strojírenských oborech to uvádí 86 % žáků a ve stavebních 84 % žáků posledních ročníků,“ říká Helena Úlovcová, pověřená řízením NÚV. „Nově se pro žáky učebních technických oborů stává nezanedbatelnou motivací i stipendium. V souladu s poptávkou zaměstnavatelů a nedostatkem pracovníků v technických oborech motivovalo stipendium nebo jiná finanční podpora nejčastěji budoucí žáky učebních strojírenských oborů, a to v 28 %,“ upřesňuje Helena Úlovcová.

VÍCE NEŽ TŘETINA VYUČENÝCH NEMĚLA REÁLNOU PŘEDSTAVU O OBORU, KTERÝ SI VYBRALI

Zda budou absolventi se svým vzděláním spokojeni, do značné míry určuje to, zda a jak se uplatní na trhu práce. Žáci posledních ročníků učebních i maturitních oborů jako důvod nespokojenosti se svým oborem uvádějí nejčastěji ztrátu zájmu o obor (21 %, resp. 22 %). Rovněž by dali přednost oboru s lepším uplatněním, zejména žáci ze skupiny učebních oborů Obchod (37 %) a Potravinářství (30 %). Část vyučených navíc uvádí i to, že by dali přednost maturitnímu oboru.

„K zásadním důvodům nespokojenosti vyučených absolventů patří také to, že práce neodpovídá jejich původní představě – s odstupem šesti let od ukončení střední školy to ve svých odpovědích uvádí 36 % vyučených, u maturantů je tento důvod zastoupen relativně málo (14 %),“ zdůrazňuje Helena Úlovcová.

CHTĚJÍ BUDOUCÍ ABSOLVENTI PRACOVAT V OBORU?

Velmi podstatnou otázkou je zájem budoucích absolventů pracovat v oboru. Ve svém nebo příbuzném oboru si chce najít práci kolem 72 % vyučených, vyšší zájem o práci v oboru mají žáci ve skupinách Osobní a provozní služby, Stavebnictví a Strojírenství a strojírenská výroba (kolem 85 %). Dále pak necelých 70 % absolventů elektrotechnických oborů.

Naopak relativně nižší zájem pracovat v oboru mají žáci ze skupin Gastronomie, hotelnictví a turismus, Potravinářství, Obchod a Zemědělství a lesnictví. Z nich si chce asi 38 až 43 % najít práci mimo obor.

Z maturitních oborů plánuje práci v oboru nebo v příbuzném oboru asi 78 % žáků, nejčastěji žáci zdravotnických a uměleckých oborů (95 %, resp. 88 %). V oboru nebo příbuzném oboru chce dále pracovat kolem 85 % žáků zemědělských oborů a oborů Pedagogika, učitelství a sociální péče. Nadprůměrně často se chtějí uplatnit v oboru nebo příbuzném oboru i žáci technických oborů (kolem 80 %). Naopak mimo obor chce odejít přibližně třetina žáků z ekologických, gastronomických a dopravních oborů.

JAKÉ DOVEDNOSTI JSOU PODLE ABSOLVENTŮ KLÍČOVÉ?

Velmi podstatným tématem bylo zjištění, jaké dovednosti absolventům, kteří již mají zkušenosti s trhem práce a požadavky zaměstnavatelů, podle jejich názoru chybí. Absolventi učebních oborů nejčastěji postrádali dostatečnou praxi, znalost cizího jazyka, v případě změny oboru pak i odborné znalosti tohoto oboru a rovněž schopnost se prosadit a prezentovat.

Absolventi maturitních oborů nejčastěji postrádali lepší znalost cizího jazyka, včetně znalosti odborných termínů, případně i druhého cizího jazyka a obecně schopnost v cizích jazycích lépe komunikovat. Dále jim, podobně jako vyučeným, chyběla odborná praxe a pracovní zkušenosti a rovněž schopnost prezentovat a komunikovat.

K výzkumu přechodu žáků na trh práce byly zpracovány tři studie:

- [Přechod absolventů středních škol na trh práce – I. etapa. Srovnání situace absolventů učebních a maturitních oborů.](#)
- [Přechod absolventů středních škol na trh práce – srovnání vybraných skupin učebních a maturitních oborů](#)
- [Přechod absolventů středních škol na trh práce – profily vybraných skupin učebních a maturitních oborů](#)

RÁDI ZODPOVÍME VAŠE DOTAZY:

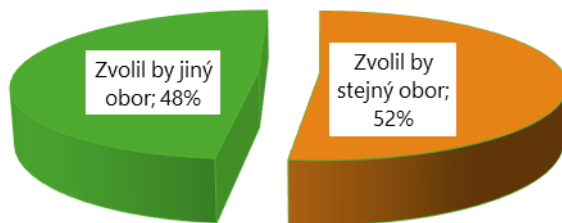
Martin Úlovec, *vedoucí oddělení analýz trhu práce a vzdělávání*
e-mail: martin.ulovec@nuv.cz, tel.: 274 022 323, 724 944 309

Markéta Růžičková, *tisková mluvčí Národního ústavu pro vzdělávání*
e-mail: marketa.ruzickova@nuv.cz, tel.: 274 022 134, 777 970 812

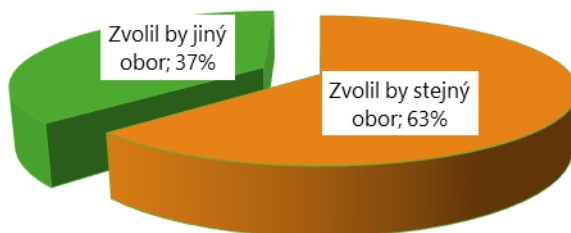
SPOKOJENOST ABSOLVENTŮ S OBOREM – MÍRA IDENTIFIKACE S OBOREM

Spokojenost absolventů s vybraným oborem vyjadřuje tzv. míra identifikace s oborem, která udává procento absolventů, kteří by si znovu zvolili stejný studijní obor. Přibližně 52 % vyučených uvedlo 6 let od ukončení studia na střední škole, že jsou spokojeni s vybraným oborem a znovu by se vyučili ve stejném oboru. Naopak přibližně 48 % by raději zvolilo jiný obor.

Míra identifikace s oborem – vyučení

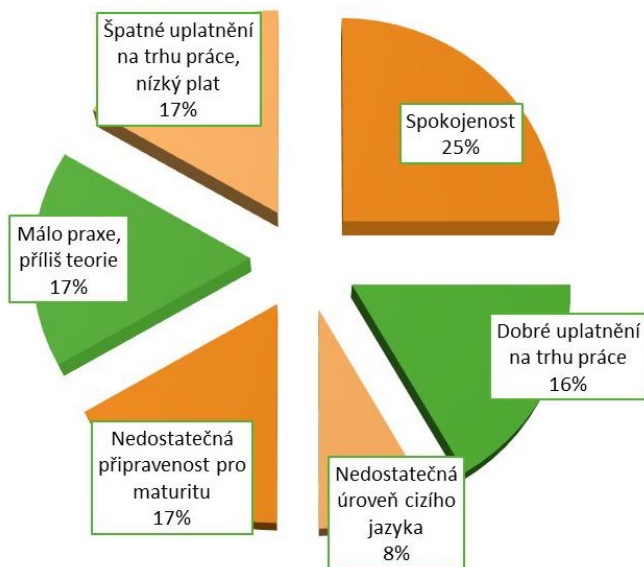

Míra identifikace s oborem – absolventi středního odborného vzdělání s maturitou

NÁZORY ABSOLVENTŮ NA UPLATNĚNÍ OBORU NA TRHU PRÁCE (6 let od ukončení střední školy – analýza otevřených odpovědí)

Celkové hodnocení oboru a jeho uplatnění na trhu práce – vyučení

Celkové hodnocení oboru a jeho uplatnění na trhu práce – absolventi středního odborného vzdělání s maturitou

